

Nieuwsbrief

NUMMER 16
MAART 2009

In dit nummer :

- > **Op komst**
Celloconcours Servais 2009
- > **Terugblik**
Concert 'Servais en Rusland'
Cultuurmaand
Servaisconcerten buiten Halle
- > **Vzw Servais**
Nieuwjaarskaartje
Vzw Servais zkt. leden
- > **Servaiscollectie**
Recente aanwinsten
Gezocht : info over Halse musici
- > **Etalage**
Le Coeur de l'horloge
Wandelweetboek
Karakterdames
Dvd 'Het geheim van Boccherini'
Nieuwe Servaiscd en -dvd
- > **Snelnieuws**
- > **Concertagenda**

Op komst

Celloconcours Servais 2009

Van 16 tot 19 april 2009 vindt de tweede editie plaats van het Internationaal Celloconcours Servais, een organisatie van Rotary Club Gent en de vzw Servais. De wedstrijd staat open voor talentvolle jonge cellisten die studeren of gestudeerd hebben in de Benelux. De nationaliteit van de deelnemers loopt sterk uiteen : Belgisch, Frans, Pools, Portugees, Georgisch en Russisch. Een jury van internationaal befaamde cellisten zal de kandidaten beoordelen.

Prijzen

De eerste prijs ("Prijs Rotary Club Gent & Symfonieorkest Vlaanderen") bestaat uit 1000 euro + 1500 euro voor twee concerten als solist met het Symfonieorkest Vlaanderen.

De tweede prijs - de 'Servaisprijs', ter waarde van 1500 euro - belooft de beste uitvoering van het werk van Servais en komt van de vzw Servais en Rotary Club Utrecht. De winnaar komt naar Halle in november 2009.

De derde prijs ("Prijs vzw Gift") bedraagt 1000 euro.

Eerste ronde in Halle

De eerste ronde vindt plaats in de Servaisacademie in Halle op 16 en 17 april 2009. Tijdens die eerste ronde speelt elke kandidaat een werk van Servais, een deel uit een van de celloconcerto's van Joseph Haydn en vrij te kiezen werk uit het romantische of hedendaagse repertoire. Het worden dus beslist twee boeiende muzikale avonden. Zowel donderdag als vrijdag is de avond in twee delen gesplitst : het eerste deel begint om 17.30 uur en het tweede begint om 20 uur, na een

ruime pauze. Tussen twee kandidaten is het ook mogelijk om binnen te komen of weg te gaan. Alle muzikliefhebbers zijn meer dan welkom !

Voor de eerste ronde werken de organisatoren samen met cultuurcentrum 't Vondel, de Stad Halle, de Servaisacademie en Rotary Club Halle.

Finale en prijsuitreiking in Gent

Zes cellisten mogen naar de finale in het Conservatorium van Gent op zaterdag 18 april. Elke kandidaat speelt verplicht de bekende Rococovariaties van Tsjajkovski en twee vrij te kiezen werken uit het cellorepertoire.

Zondagavond vindt eveneens in Gent de Prijsuitreiking plaats met optreden van de winnaars. Aansluitend is er een receptie.

Meer praktische gegevens op www.servais-vzw.org

organised by vzw GIFT
9th Music Competition
Rotary Club Ghent 2009

ROTARY CONCOURS 2009
INTERNATIONAL
CELLO COMPETITION SERVAIS

www.rotarygent.org www.servais-vzw.org

1st ROUND
April 16th & 17th 2009

2nd ROUND (Finals)
Saturday April 18th 2009

GALACONCERT & DISTRIBUTION OF PRIZES
Sunday April 19th 2009 at 8 p.m.
Galacconcert by the laureates

*Om de eerste ronde in Halle mede financieel mogelijk te maken, organiseert Rotary Club Halle op **zaterdag 14 maart** een 'Grote Raclette Avond met charcuterie-assortiment en dessertbuffet', doorlopend vanaf 17 uur in zaal de Muzen (Leopold Deboeckstraat 5, 1500 Halle). De opbrengst gaat integraal naar het Servaisconcours.*

Terugblik

Concert 'Servais en Rusland'

Op 21 november was het wereldberoemde Rastrelli Cello Quartet te gast in Halle voor het zevende Servaisconcert. Het eerste deel was 'klassiek' opgevat met werk van Tsjaikovski, Popper en Hallenaar Servais. Van Servais bracht het kwartet *Souvenir de St. Pétersbourg* en *Fantaisie sur deux Airs Russes*, op het lijf geschreven van deze Russische musici. Dat laatste werk wordt een vast onderdeel van hun repertoire. Servais haalde zijn inspiratie voor deze twee 'Russische' composities uit zijn eerste verblijf in Sint-Petersburg en Moskou. Hij is nadien nog minstens dertien maal teruggekeerd.

In het tweede deel gaf het Rastrelli Quartet een staalkaart van hun jazzy-repertoire. Toen werd pas echt duidelijk wat een cello allemaal kan bereiken qua klankrijkdom; soms leek het alsof er een orkest bezig was. Deze vier Russen hadden duidelijk de cellomicrobe te pakken! Een originele kennisgeving met alle facetten van het instrument.

De vzw Servais vierde met dit concert een eerste lustrum: de vereniging startte immers precies vijf jaar geleden.

Cultuurmaand

De vzw Servais stond in voor de muzikale opluistering van de opening van de Cultuurmaand op 3 oktober in de Oude Post. We hebben gekozen voor de Verenigde Accordeonisten uit Halle. Onder leiding van Patrick Bois d'Enghien brachten zij werk van twee Halse componisten: *Simple Melody* van Michel Charmant en de *Vesuvius Suite* van Francis Sablon.

De hele maand oktober liep er in de foyer van het Nieuwe stadhuis een fototentoonstelling als terugblik op het feestjaar. Op 11 oktober werd bovendien een cd en een dvd voor-

gesteld met klank en beelden van de festiviteiten (zie rubriek 'Etalage'). De vzw Servais was ook met een stand aanwezig op het Cultuurfeest op 25 oktober in cc 't Vondel.

Servaisconcerten buiten Halle

De voorbije maanden vonden een aantal boeiende concerten plaats buiten Halle met werk van Servais op het programma. De vzw Servais was vertegenwoordigd op de concerten in Orbais, Lasne, Oudergem, Antwerpen en Mont-sur-Marchienne.

Rosamunde en Didier Poskin

In Orbais (18 november) en Lasne (14 december) was het Ensemble Rosamunde te gast. Samen met cellist Didier Poskin brachten ze Servais' *Souvenir de la Suisse* en *Souvenir d'Anvers*. Het eerste lijkt sinds lang van de concertprogramma's verdwenen en het tweede is vermoedelijk niet meer uitgevoerd sinds Servais' overlijden - het is enkel in manuscript bewaard. Beide composities zijn zeer de moeite waard. We zijn dan ook verheugd dat de musici de twee werken onder- tussen hebben opgenomen voor hun cd die in de loop van 2010 uitkomt.

Servais in het kasteel van Oudergem

In het prachtige decor van het 'Chateau-Sainte-Anne' van Oudergem gaf het Kryptos Quartet met celliste Sarah Dupriez op 16 december een liefdadigheidsconcert. Het programma was vergelijkbaar met dat in Halle op 6 juni vorig jaar: *La danse des Elfes* van Popper, het *Andante Cantabile* van Tsjaikovski, de *Variations di bravura su temi del "mosè"*

van Paganini en de *Sérénade* van Cassadó. Het eerste deel eindigde met *O Cara memoria* van Servais en het tweede deel met *Souvenir de Spa*.

Souvenir d'Anvers

De Middagconcerten in Antwerpen hadden op 9 januari Nicolas Deletaille en Jean-Michel Dayez uitgenodigd. Nicolas Deletaille is een Belgische cellist, maar woont nu in Noord-Cyprus, waar hij cellodocent is in de Eastern Mediterranean University. Samen met de Franse pianist Jean-Michel Dayez bracht hij in Antwerpen werk van Beethoven, Henri Pousseur en Servais. Het werk van Servais was volledig aangepast aan de omstandigheden: *Souvenir d'Anvers*. Nicolas heeft het manuscript van deze compositie eerst speelklaar moeten maken door er een moderne uitgave van te maken. De cellopartij werd ook gebruikt door Didier Poskin voor diens uitvoeringen met het Rosamunde Ensemble.

Meer over Nicolas Deletaille: www.nicolasdeletaille.com

In vuur en vlam

In het cultuurcentrum van Mont-sur-Marchienne kon het publiek op 17 januari genieten van een optreden van Sarah Dupriez, Vincent Hepp en Lorenzo Gatto, georganiseerd door de Vrienden van de muziekschool van Mont-sur-Marchienne.

Dat concert blijft ongetwijfeld gegrift in het geheugen van de concertgangers, niet enkel door de muzikale kwaliteit van de uitvoering, maar ook door een onverwachte gebeurtenis: Sarah en Vincent waren nog niet halverwege Servais' *Grand duo de concert*, of het brandalarm ging af. De conciërge maande iedereen aan om de zaal te verlaten en even later stonden we allemaal op straat. De brandweer kwam met

man en macht aangereden. Het bleek om een klein gaslek te gaan in de verwarmingsketel.

Na twintig minuten kon het concert voortgezet worden; het duo van Servais werd hernomen van bij het begin. Directeur Bernard Carlier (voor de Hallenaren: hij is de laatste leerling van Leopold Sluys) zei in zijn slottoespraak 'Het werk van Servais heeft de zaal in vuur en vlam gezet'... Servais kon in elk geval op veel enthousiasme en interesse rekenen, zo bleek uit de reacties van de vele mensen die ons aanklachten tijdens de receptie.

Vzw Servais

Nieuwjaarskaartje

Het nieuwjaarskaartje van de vzw Servais was dit keer op twee manieren exclusief: het werd enkel verstuurd naar de leden en beeldt een unieke foto af van Servais, wellicht genomen enkele weken vóór zijn overlijden. Het is het enige bekende exemplaar ter wereld en werd nooit eerder afgebeeld. De vzw Servais kon het kopen van een particuliere verzamelaar uit Rome.

Vzw Servais zkt. leden!

De vzw Servais blijft zich ook de komende jaren inzetten voor de bekendmaking van Servais' muziek via concerten, cd-opnamen en de (her)uitgave van partituren, het onderzoek naar Servais' leven en werk en de bekendmaking ervan via tentoonstellingen, lezingen en publicaties, de verdere uitbouw van een Halse Servaiscollectie, de vrijwaring van het patrimonium van Servais in Halle en zoveel meer. We willen ook een impuls geven aan het muzikale en culturele leven van Halle en ver daarbuiten en we beklemtonen het belang van de cello en van het cellorepertoire. Via een Internationaal Celloconcours stimuleren we jong talent.

We nodigen u van harte uit om steunend lid te worden van onze vereniging. Uw morele en financiële steun maakt het mogelijk om onze doelstellingen waar te maken.

Meer info op de website of via 02 360 14 88.

Nieuw: vanaf 2009 kunnen cellostudenten lid worden voor een niet verplichte vrije bijdrage.

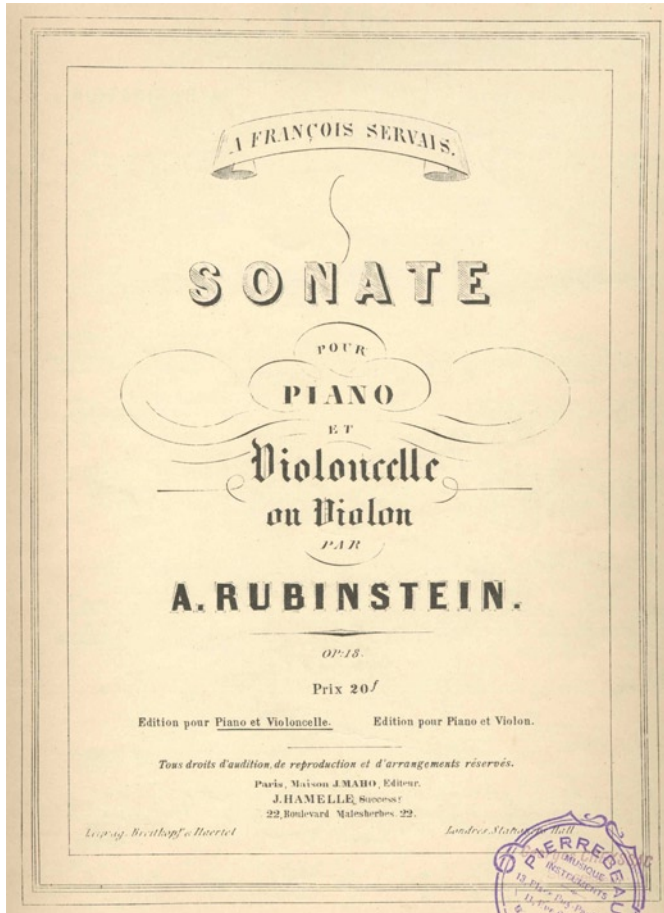
Servaiscollectie

Recente aanwinsten

De Halse Servaiscollectie kent volop uitbreiding. In Frankrijk konden we drie brieven aankopen van Servais' kinderen: twee van Joseph Servais en een van Augusta. We kochten daarnaast een 78-toerenplaat van bijna honderd jaar oud met een opname van Servais' bewerking van de Nocturne opus 9 nr. 2 van Chopin, gespeeld door Joseph Hollman. Dankzij Gaston Cools is de opname nu gedigitaliseerd en te beluisteren op onze website.

Ook een oude druk van de *Sonate pour Piano et Violoncelle*, opus 18 van Anton Rubinstein, opgedragen aan Servais, vormt een mooie aanwinst. Ook vele tientallen andere partituren, foto's en boeken kwamen de collectie aanvullen. Vooral de verzameling met uitgaven van Servais' composities - momenteel al 119 drukken uit de periode 1844-2007 - begint een pronkstuk te worden, en een uitgelezen vertrekpunt voor de studie van de verspreiding van Servais' oeuvre.

Gezocht : info over Halse musici

In Halle waren de voorbije eeuwen vele musici en componisten actief. Denken we aan Servais en zijn zonen, aan Emile Houssiau, Charles DeKoster, Jules en Joseph Lerinckx, Remi Ghesquière, Alfons Moortgat, Leopold Sluys, Marcel Hanssens,... De vzw Servais probeert deze rijke muzikale erfenis in kaart te brengen. Aarzel niet om ons te contacteren als u informatie of documentatie hebt of weet liggen. Alvast hartelijk dank !

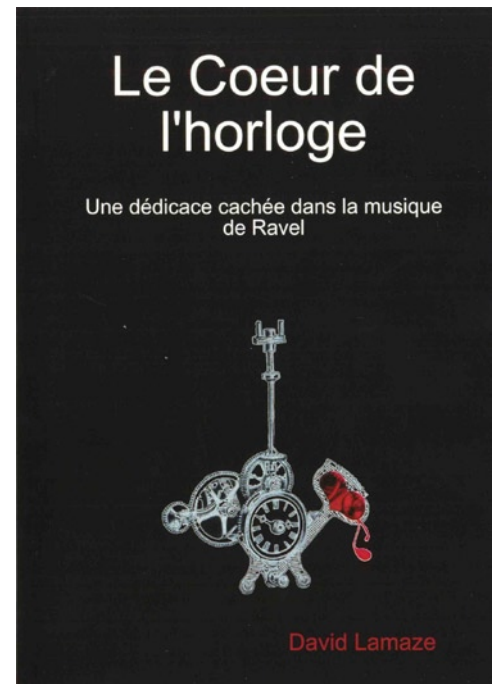
Etalage

Le Cœur de l'horloge

Twee jaar geleden verscheen 'Le Cygne de Ravel', een roman van David Lamaze over de invloed van Servais' kleindochter Misia Sert op het oeuvre van Maurice Ravel. Van diezelfde auteur, docent *Ecriture musicale* in het Conservatorium van Rennes, verscheen nu 'Le Cœur de l'horloge. Une dédicace cachée dans la musique de Ravel'. In dit boek geeft Lamaze een wetenschappelijke onderbouwing voor de stelling die hij eerder in zijn roman had meegegeven. Hij ontdekte dat een bepaalde groep noten alomtegenwoordig is in de composities van Ravel. Omgezet in letters zijn de noten sol, re, mi, si en la te lezen als G, D, E, B en A. Vijf letters die voorkomen in de meisjesnaam van Misia : Godebska... De noten 'mi', 'si' en 'la' verwijzen ook duidelijk naar 'Misia'. Het boek biedt tal van voorbeelden en analyses uit Ravels oeuvre. De auteur graaft ook diep in het leven van Ravel en Misia - waarbij ook Misia's familieleden ter sprake komen. Een verfrissende en baanbrekende musicologische studie.

David Lamaze, *Le Cœur de l'horloge*, thebookedition.com, 2008, ISBN : 978-2-7466-0524-4 (268 p.).

Zie ook www.le-cygne-de-ravel.com.

Wandelweetboek

Onthaal en Promotie Brussel startte in 2007 met een reeks 'Wandelweetboeken', die elk een bepaald aspect van de hoofdstad belichten. Het derde nummer is gewijd aan de muziek. Het boekje bevat drie uitvoerig gedocumenteerde wandeltrajecten en enkele teksten die dieper ingaan op een bepaald thema. Zo is er ook een stukje over het Koninklijk Conservatorium Brussel ('Waar de groten van de muziek thuis zijn...', p. 46-47), met een afbeelding van Servais uit de Halse Servaiscollectie. Jammer genoeg is de tekst niet van fouten gespaard gebleven : Pablo Casals zou bij Servais op auditie geweest zijn en door hem 'te licht bevonden' zijn. Dat Casals Servais ontmoet zou hebben, 25 jaar na de dood van die laatste, is tot daar aan toe. Maar dat Casals - die 'de beroemdste cellist van de twintigste eeuw' is geworden - te licht zou zijn bevonden door de cellodocent van het Conservatorium van

Brussel (of het nu Servais is of Edouard Jacobs), is eigenlijk een pijnlijker fout. In werkelijkheid is de jonge Casals niet ingegaan op Jacobs' uitdrukkelijke vraag om hem les te mogen geven, omdat hij Casals eerst belachelijk had gemaakt.

Diverse auteurs, Brussel XL in noten. Wandelweethoek, Onthaal en Promotie Brussel, jaargang 2, nr. 3, [2008] (80 p.).

Zie ook www.uitinbrussel.be/opbprojecten/brussel-xl.

Karakterdames

In 'Karakterdames. Verdoken Vrouwenverhalen' geeft historica en cultuurjournaliste Eliane Van den Ende verrassende portretten van karaktervrouwen die in de geschiedenisboeken (te) weinig aan bod komen. Elk hoofdstuk behandelt een of enkele vrouwen. Onder hen Marie Arconati Visconti (de markiezin van het Kasteel van Gaasbeek), Jeanne Artois en Regina Rodenbach (brouwende vrouwen), Maria Malibran (operadiva en echtgenote van violist Charles de Bériot) en ook Misa Godebska, kleindochter van François Servais. Aan Misa is een hoofdstuk van 16 pagina's gewijd. Het boek is rijklijk geïllustreerd - met dank aan Carine Cuypers. Enkel al voor de afbeeldingen is het boek zeer de moeite waard.

Eliane Van den Ende hanteert een meeslepemde stijl; ze bezit de gave om op enkele bladzijden een sfeer te scheppen en de personages met enkele rake trekken te typeren. Het boek nodigt uit om af en toe vast te nemen, of in één ruk uit te lezen natuurlijk.

Eliane Van den Ende, Karakterdames. Verdoken vrouwenverhalen. Leuven, Davidsfonds, 2008, ISBN 987-90-5826-554-8 (304 p.)

Zie ook www.karakterdames.be.

Dvd 'Het geheim van Boccherini'

De cellist Anner Bijlsma heeft een grote voorliefde voor barokmuziek en in het bijzonder voor de composities van de Italiaanse cellist Luigi Boccherini (1743-1805), die werkte voor het Spaanse hof van de broer van Koning Carlos III. Tegenwoordig wordt zijn muziek veel minder gewaardeerd. Men zegt dat het komt doordat er in zijn muziek een geheim schuilt dat slechts enkele mensen kennen: Het geheim van Boccherini. Anner Bijlsma reisde af naar het verlaten paleis waar Boccherini zijn muziek componeerde om het geheim rond deze componist te ontrafelen.

Met deze boeiende en zeer kunstige documentaire studeerde Carine Bijlsma - dochter van Anner - af aan de Nederlandse Film en Televisie Academie. De film viel al twee maal in de prijzen: de wildcard uitgereikt door het Nederlands Film Fonds en een opdracht documentaire van het Prins Bernard Cultuur Fonds.

Carine Bijlsma, Het Geheim van Boccherini (dvd), eigen beheer, 2008.

Zie ook www.hetgeheimvanboccherini.nl.

Anner Bijlsma (rechts) in gesprek met José Antonio Boccherini, afstammeling van Luigi Boccherini.

Cd en -dvd 'Souvenir. Festival Servais 2007'

Als terugblik op het Festival Servais 2007 verscheen een cd en een dvd (zie ook in de Nieuwsbrief van oktober 2008). De cd bundelt composities van Servais die weerklonken tijdens drie Servaisconcerten en de dvd toont uitgebreid beelden van het verjaardagsconcert, de academische zitting en het volksfeest op 6 juni 2007.

Beide publicaties zijn te koop via de vzw Servais (02 360 14 88, peter@servais-vzw.org), in het VVV-kantoor op de Halse Grote Markt en tijdens de activiteiten van de vzw Servais. De prijs bedraagt slechts 10 euro voor de cd en 15 euro voor de dvd. Wie ze beide aankoopt bij de vzw Servais, betaalt maar 20 euro.

- » Violist en altviolist Vincent Hepp - op 6 juni vorig jaar nog te gast in Halle als lid van het Kryptos Quartet - heeft sinds kort een eigen website: www.vincenthepp.com. Daar vernemen we dat Vincent in 2009 van SABAM de Pelemans-Prijs ontving voor zijn inzet voor de hedendaagse Belgische muziek.
- » Het Servaisconcert dat gepland was voor 5 juni 2009 is verplaatst naar 20 november 2009 (datum onder voorbehoud).
- » Celliste Iza van Holen studeerde in oktober 2008 af aan de University of Music and Dramatic Arts in Graz (Oostenrijk). Haar Magisterarbeit handelt over 'Belgische Kompositionen für Violoncello seit 1800 mit genauerer Betrachtung des Cellisten und Komponisten Adrien François Servais (1807-1866) und der Künstlerdynastie Servais'. Ze biedt enerzijds een lijst van cellocomposities van Belgische componisten en anderzijds een overzicht van Servais' leven en werk, met onder meer een analyse van *Souvenir de Spa*.
- » In de maand oktober staat Halle traditioneel in het teken van de Wereldmaand. Het standbeeld van Servais op de Halse Grote Markt kreeg een wereldbol aangemeten waarop speelgoedmannetjes werden bevestigd om de continenten te vormen.
- » In december vond de derde editie plaats van 'Sterren rond Servais', de kerstmarkt die letterlijk rond het Servaisstandbeeld is gevormd.
- » Op 25 mei 2009 brengt celliste **Seeli Toivio** het vijfde en laatste concert in het kader van haar doctoraatsopleiding in de Sibelius Academy in Helsinki. Het tweede 'Docmusconcert' bevatte een uitvoering met orkest van Servais' opus 16 en 17; op dit concert speelt ze Servais' *Concerto en la mineur*. Het is vermoedelijk vele decennia geleden dat dit werk nog werd uitgevoerd met orkest.

Servais vzw

Donderdag 16 en vrijdag 17 april 2009

Eerste ronde Internationaal Celloconcours Servais

Werk van Servais : elke kandidaat speelt verplicht een werk van Servais

m.m.v. cc 't Vondel, Stad Halle, Servaisacademie en Rotary Club Halle

Gratis toegang

Halle, Servaisacademie, K. Cardijnstraat 7

telkens om 17.30 uur en om 20 uur www.servais-vzw.org

Andere initiatieven

13 april 2009

Didier Poskin en begeleider

Werk van Servais : Souvenir de la Suisse, opus 10

Seoul (Korea), Arts Center

18 april 2009 - Finale Celloconcours Servais

Gent, Koninklijk Conservatorium (Hoogpoort 64), vanaf 15.30 uur

19 april 2009 - Prijsuitreiking en laureatenconcert Celloconcours Servais

Gent, Koninklijk Conservatorium, 20 uur

24 mei 2009

Walther-Michael Vollhardt (cello) & Clemens Flick (piano)

Werk van Servais : Souvenir de Spa, opus 2

Freiburg, Theater, 11 uur www.theaterfreiburg.de

25 mei 2009 - Concert 'Celebration'

Seeli Toivio (cello) & KohoBeat Symphony Orchestra olv Sahsa Mäkilä

Werk van Servais : Concerto in la klein

Helsinki, Temple Church

www.kohobeat.com - www.seelitoivio.com

8 augustus 2009 - Menuhin Festival Gstaad

Sol Gabetta (cello) & Dejan Lazic (piano)

Werken van by Mendelssohn, Liszt, Servais, Chopin, Piazzolla e.a.

Gstaad (Zwitserland), Kirche Saanen, 20 uur

www.menuhinfestivalgstaad.com

Treedt u zelf op met een werk van Servais of heeft u weet van een uitvoering? Laat het ons weten!

Meest recente info : www.servais-vzw.org

